

Jäänmurtaja Sammon haaksirikko 1940

Marraskuun 29 päivänä 1939 seisoin Helsingin rautatieasemalla ja odotin junaa joka veisi minut Turkuun. Minut oli juuri nimetty jäänmurtaja Sammon vakinaiseksi radiosähköttäjäksi. Palvelukseni piti alkaa joulukuun 1 päivänä. Ennen lähtöäni venäläiset pommikoneet pommittivat pari kertaa Helsingin ja ymmärsin, että palvelukseni ei tulisi olemaan mikään huviristeily. Sota Suomen ja Neuvostoliiton välillä oli alkanut. Monen mutkan kautta (junissa ja asemilla vallitsi täysi sekasorto) pääsin Hyvinkään ja Karjaan kautta perille jäänmurtajalleni joka makasi "Ätkantissa" Turun satamassa. Aluksen päällikkönä oli Selim Eklund. Aluksessa toimi laivaston upseereita eri tehtävissä. Me-

rikapteeni Eklund ei ollut mikään tavallinen kippari. Hän oli ollut mukana jo vuonna 1918 Sammon päällikkönä tämän avustaessa helmikuussa "Arcturusta" ja "Castoria" näiden tuodessa 1000 miehen vahvuista suomalaista jääkäripataljoonaa Libausta Vaasaan.

Ennen minua oli aluksessa jo kaksi reserviläistä ja jouduimme kolmisiin jakamaan asuntotohtin. Toinen sotilasradiosähköttäjäksi oli nimeltään Salo ja hän toimi siviilissä Stockmannin tavaratalon vahtimestarina Helsingissä. Toisen nimi oli Wuorinen mutta hänen siviiliammattiaan en muista. Molemmat apulaiseni olivat melko kehnoja sähkötystaidoiltaan. Vapavahtini aikana jolloin

→

Työjärjestyksen vahvistamisen jälkeen käytiin läpi viime vuoden toimintakertomus kohta kohdalta. Tässä yhteydessä kiinnitti Sihvonen huomiota radiosähköttäjien ylikoulutukseen, koska uusia työpaikkoja ei ole tullut samassa suhteessa kuin uusia radiosähköttäjiä. Jälleenkoulutuksen tärkeydestä esittivät mielipiteitä mm. Saukkonen, Valta ja Kajanus. Saukkosen aloitteesta käytiin laajahkoa keskustelua tiedonvälityksestä.

Viime vuoden tilinpäätös käytiin läpi ja hyväksyttiin pienen keskustelun jälkeen. Palkkamienot ja Radiosähköttäjä-lehti olivat tulleet odotettua kalliimmiksi. Todettiin, että palkat olivat nousseet yleisten sopimusten mukaisesti, näitä menoja ei kukaan osannut ennakkoida etukäteen. Yleisen palkkatason nousun mukaisesti kirjanpaino nosti peräti kaksi kertaa Radiosähköttäjän painokustannuksia. Todettiin, että täksi vuodeksi on saatu kiinteä tarjous Radiosähköttäjän painamisesta offset menetelmällä, ja kulut eivät tänä vuonna nouse, pikemminkin laskevat. Hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus.

Hallituksen vaalissa oli äänestyslippujen kokonaismäärä 130. **Puheenjohtajaksi** valittiin Heikki Santala (105 ääntä), **varapuheenjohtajaksi** Harri Kajanus (78 ääntä), **hallituksen jäseniksi laivoista** Jorma Hänninen (69), Veikko Jyvä (69), Matti Teriö (68) ja Seppo Sihvonen (60), **rannikkoasemilta** Erkki Heikkinen (84), **jäänmurtajista** Aarne Sihvo (66) ja **poliisiradiosta** Ilkka Toivanen (67). **Hallituksen varajäseniksi** tulivat **laivoista** Guy Elman (49), Antero Zetterberg (40), Voitto Hultkonen (23) ja Kalevi Immonen (18), **rannikkoasemilta** Aarne Keisteri (14), **jäänmurtajista** Bo Långholm (29) ja **poliisiradiosta** Seppo Rytönen (54). Mainittakoon, että Erkki A. Koivisto sai varapuheenjohtajaksi 34 ääntä.

Tilintarkastajiksi valittiin entiset Torsti Virta ja Kalevi Greis, varalle Leevi Palvo ja

Pentti Lipponen.

Seuraavana kohtana työjärjestyksessä oli liiton sääntöjen muuttaminen. Hallitus oli kuitenkin esittänyt sääntöjen pysyttämistä toistaiseksi ennallaan, koska julkisuudessa olleiden tietojen mukaan tullaan nykyistä yhdistyslakia muuttamaan nimenomaan hallituksen vaaleja koskevien määräysten kohdalta. Hallitus sai seuranneessa keskustelussa tehtäväkseen pitää sääntömuutoksen edelleen vireillä ja tutkia mahdollisuuksia hallituspaikan saamiseksi myös yhdelle muissa toimissa olevalle.

Koivisto ja Santala esittelivät työ- ja virkaehtosopimustilannetta, jonka jälkeen Pentti Keinänen esitti laajassa puheenvuorossaan huolestumisensa poliisiradion palkkojen jälleensääntelystä esittäen voimakasta kritiikkiä hallituksen toimien johdosta. Vastauksessaan Heikki Santala vetosi virkaehtosopimuskäytännön jäykkyytteen ja totesi, ettei kaikkia asioita millään voida hoitaa yhdellä kertaa, tällä kierroksellaan oli keskitytty nimenomaan jäänmurtajasähköttäjien palkkaukseen. Kaikki mahdollinen on kuitenkin tehty ja tullaan tekemään, vakuutti Santala.

Hallituksen esityksestä käytiin keskustelua keskusliittokysymyksestä. Virkamiesliittoa arvosteltiin voimakkaasti, ja samalla keskusteltiin siitä, pitäisikö liiton laivajäsenienkin osalta liittyä johonkin keskusliittoon, viime aikoinahan lehdissä on liittoa usein mainittu "villiksi". Hallitus sai tehtäväkseen seurata tilannetta ja tarpeen vaatiessa ottaa asian esiin jossain tulevassa liiton kokouksessa.

Lopuksi luovutettiin kokouksen lahjana "Vänrikki Stoolin tarinat" eläkkeelle siirtyneelle toiminnanjohtajalle Erkki A. Koivistolle, Erkki A. Koiviston pitämä kiitospuhe on julkaistu toisaalla tässä lehdessä.

Kokous loppui kello 16.00 paikkeilla. Osa kokouksen osanottajista siirtyi vielä illalla juhlimaan yhdessä ravintola Sillankorvaan. □

"nukuin" minun oli jatkuvasti kuunneltava toisella korvalla viereisen radiohytin tapahtumia. Tämä siksi, että voisin puuttua asioihin jos jotakin tärkeätä tapahtuisi.

Sampo avusti rannikkoliikennettä Turusta pohjoiseen, enimmäkseen Rauman ja Porin (Mäntyluoto) ulkopuolella. Pidin päiväkirjaa koko talvisodan ajan ja ennenkuin kerron Sammon kuolinkamppailusta Mäntyluodon ulkopuolella, tässä joitakin poimintoja tapahtumista ennen sitä.

Joulukuun 22. Sampo sai tulikasteensa Rauman satamassa. Kaksi ilmahyökkäystä, ensin kuusi myöhemmin viisi pommikonetta pommittivat satamaa. Suurin osa pommeista putosi veteen, lähinnä noin sadan metrin päähän meistä. Ilmatorjunta reistaili, mutta it-tykit saatiin pian korjatuiksi.

Joulukuun 26. Sampo Rauman redillä. Alus oli naamioitu kuusilla joita oli myös jäällä. Kolme ilmahyökkäystä. Ei vahinkoja.

Joulukuun 30. Saavuttu Mäntyluotoon Kaskisista. Päivää aikaisemmin sukellusvene oli tulittanut s/s Wilpasta Pohjanlahdella Rönnskärin ulkopuolella.

Tammikuun 1. 1940. Raumalla. Kaksi ilmahyökkäystä. Ei osumia. Saimme kuulla, että jäänmurtaja "Otso" oli ajanut karille Tankarin majakasta etelään Kokkolan ulkopuolella.

Tammikuun 4. Ilmahyökkäys Lipertön kohdalla Uudenkaupungin ulkopuolella. Kolme konetta pommitti meitä sekä kolmen aluksen saattuetta. Tanskalainen s/s Anna oli vähällä saada osuman. Jäältä pommi-kuoppien ympäriltä kerättiin pomminsirpaleita — vääntyneitä n. 2 sm paksuisia raudankappaleita.

Tammikuun 6. 1940, 33-vuotispäivänäni olimme matkalla pohjoiseen kohti Mäntyluotoa, 4 lastialusta käsittävän saattueen kanssa. Sumua. Kaikki majakat olivat pimeinä. Radioyhteydet, joita ohjasi resoluutnantti Väänänen (kauppatarkastaja), eivät toimineet. Tarkoituksemme oli radioteitse pyytää että Mäntyluodon ulkopuolella oleva majakka tilapäisesti sytytettäisiin, mutta jostakin syystä koodisysteemimme oli sinä päivänä aivan sekaisin. Kutsumerkkikään ei ollut oikea! (Jatkosodan aikana kaikki ei-ammattimiehet poistettiin, ja vakinainen radiosähköttäjä hoiti yksin liikenteen ja koodaustyön).

Kello 18.00 Sampo ajoi täydessä vauhdissa karille Kaijakerin kohdalla. Törmäyksen johdosta mastot heiluivat niin että kaikki kolme antennia putosivat kannelle. Radio oli mykkänä. Karilleajossa siirtyi etupotkurin akseli useita tuumia taaksepäin ja kone vaurioitui pahoin. Toinen dynamo pysähtyi. Kaikki miehet komennettiin kannelle. Itse jäin radiohyttiin, mutta huomasin heti ettei lähetin toiminut. Antennithan olivat yhdessä rykelmässä kannelle. Pimeästä huolimatta onnistuimme nostamaan pari antennilankaa ja kohta radio toimi taas. Vaikka meillä oli väärät kutsumerkit, onnistuin pian selväkielillä saamaan yhteyden Porin radioasemaan. Seuraavana päivänä, tammikuun 7, kaksi

hinaajaa yritti saada meidät irti karilta, tuloksetta. Mainingeissa Sammon keula iski kovasti pohjan alla oleviin kallioihin. Suuri osa miehistöstä mm. kaikki naiset vietiin maihin.

Tammikuun 9, kolmas päivä onnettomuuden jälkeen muodostui pahimmaksi. Noin kello 9 laiva kallistui n. 35 astetta oikealle. Vettä tulvi konehuoneeseen ja jäimme kokonaan ilman sähköä. Sampo asettui tukevasti pohjalle makaamaan. Keula oli karilla ja perä upoksissa. Rauma niminen hinaaja pyysytteli läheisyydessä ja sinne alettiin siirtää miehiä siten, että mies kerrallaan hyppäsi hyiseen veteen köysi sidottuna pelastusliivin ympärille. Vedestä heidät poimittiin soutuveneeseen joka sitten vei heidät 3—4 kerrallaan hinaajalle. Tällä tavalla pelastettiin 25 miestä. Pakkasta oli 26 astetta ja tuuli oli kova. Jäykkinä kuin patsaat miehet vietiin hinaajan salonkiin sulamaan. Oli ihme että kukaan ei saanut seikkailusta pahempaa tautia kuin nuhaa ja lievää vilustumista. Tämän pelastusoperaation aikana olin kollegani Salon kanssa ohjaamossa jossa kapteeni Eklund tarjosi vahvistavan konjakin.

Huomasimme pian, että tätä menoa kestäisi koko yön ennenkuin kaikki miehet saataisiin pelastettua. Ajatus yöpymisestä laivalta ilman ruokaa ja lämpöä, kynttilän valossa ei kiinnostanut ketään. Tästä syystä päätettiin laskea pelastusveneet veteen. Tämä osoittautui odotettua vaikeammaksi. Venekansi oli 35 asteen kulmassa ja kokonaan jään peitossa. Ensimmäinen vesillelasku epäonnistui kovassa tuulussa täysin. Vene kaatui ja henkilökohtainen omaisuutemme, mm. matkalaukkuni, jossa oli vaatteita, kamera ym. painui pohjaan. Toinen pelastusvene saatiin onnellisesti vesille, ja pian olivat kaikki 15 miestä veneessä ja 20 minuutin kuluttua olimme hinaajalla. Jäänmurtaja Apu avusti meidät tammikuun 10 päivänä Mäntyluotoon.

Pelastusalus Assistans teki pari matkaa hyilylle, jolloin mm. radioasema ja osa sotavarustuksesta poistettiin. Talvi oli kylmä, keskimäärin —25 astetta ja pian Sampo makasi keskellä jääkenttää. Autoilla kuljetettiin silloin painavimmat tavarat maihin. Lotat ottivat miehistön huostaansa ja heidät maajoitettiin erääseen kouluun ja yksityisperheeseen.

Tehtyäni luettelon menetetyistä henkilökoh- taisesta omaisuudesta varsinaisen miehistön osalta, kaikki hajaantuivat ja kohta oli jäljellä enää kapteeni Eklund ja minä. Suurin osa reserviläisistä lähetettiin Viipurin lähelle jossa, kuten myöhemmin sain kuulla, radiosähköttäjä Wuorinen kaatui.

Minut siirrettiin ensin jäänmurtaja Sisuun ja sitten Voimaan jossa palvelin talvisodan loppuun.

Sampo nostettiin seuraavana kesänä ja oli jälleen palveluksessa talvella 1940—1941.

(Käännös ruotsinkielestä: Bertel Österlund)

Mietteitä Kotkan suunnalta

Kotka-Radio on aloittanut toimintansa v. 1938 ja toimi alkuun yhdessä MVL:n kanssa. Monien kunniakkaiden vaiheiden jälkeen toimii se edelleen samassa kiinteistössä luonnonkauniilla paikalla Keisarillisen Kalastusmajan läheisyydessä. Kalastusmajasta on joitakin vuosikymmeniä sitten tehty museo ja niin oli kai tarkoitus Kotka-Radiostakin tehdä joitakin vuosia sitten. Isokenkäiset tulivat kuitenkin toisiin ajatuksiin ja toiminnan sallittiin jatkua. Ja hyvä on, kun jatkuu. Täältä Kotkasta se meriradiotoiminta muuten maailmassa on alkanutkin!! Eikö se venäläinen fyysikko Popov vuosisadan vaihteen tienoissa niitä ensimmäisiä "kusoja" langattomalla Kotkasta Suursaareen ottanut? Perimätiedon mukaan ensimmäiset hätäsanomatkin vaihdettiin juuri Kotkan ja Suursaaren välillä. Popov ei aivan nykyisen Kotka-Radion tontilta niitä "kusoja" ottanut, vaan tuosta kivenheiton päästä Kuutsalon saarelta ja Norskan kalliolta. Olisi historian vääristelyä, jos väittäisin Kotka-Radion perustetun Popovin muistoksi, vaikka joistakin takavuosina tänne lähetetyistä laitteista niin olisi voinut päätellä!!

Popovista vähän nuorempi sähköttäjäpolvi muistaneekin Kotka-Radion DX-kauden; — kun OFL hoiteli niitä QSO:ja 4, 6, 8, 12, ja 16 MHz:lla. Se oli sitä aikaa, "kun ei ollut Flooraa". Mistä lie Mikkelin sodanaikaisesta Päämajasta Pli toimitti Kotkaan jonkin lähettimen ja Outokummusta kuparilankaa ja niin laski ja mittasi Paavo sekä tinasi ja niittasi Lauri, — ja noin tuhannen wattia siitä CW:llä ja kuusisataa wattia Phonella ulos lähti. Siitä alkoi Kotkan raditoiminnan toinen vaihe. Se on jo historiaa sekin ja on ollut uraauurtavaa kaupallista meriradiotoimintaa Suomen oloissa. Eihän niitä HF-laitteilla varustettuja aluksia sodan jälkeen niin monia ollut eikä bandeilla pahempaa tungosta. QSO kulki ympäri maapalloa ja suuriin piirtein tyytyväisiä oltiin. Sitten se OFL vaihtui OFJ:iin ja HF-toiminta Kotkasta loppui vähin erin kokonaan.

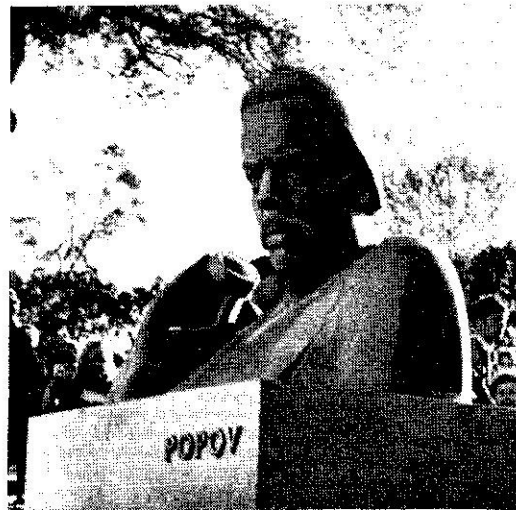
Parisen vuotta sitten loppui myöskin CW-työskentely Kotka-Radiosta melkein kokonaan. Tarpeen vaatiessa voidaan käyttää 500 kHz:n lähintä lähinnä kutsumiseen ja mahdolliseen hätäliikenteeseen. Tiedossa ei ole, tuleeko CW-liikenne takaisin entisessä laajuudessaan, vaikka herrat kansanedustajat käydessään niin lupailivatkin.

1862 kHz:llä on uudet SSB-lähettimet, 8 kw ja 1 kw varalla. Tosin tuo 1 kw:n lähetin on toistaiseksi ollut pääasiallisesti käytössä, johtuen erinäisistä häiriötekijöistä, jotka korjaantunevat luvattujen asemalla suoritettavien uudistusten jälkeen.

Uudet pistevastaanottimet on sijoitettu Vaalimaalle aivan itärajan tuntumaan. Taajuudet niissä ovat: 2182, 1967 ja 2049 kHz. Lankilassa, muutaman kilometrin päässä asemalta, on edelleenkin käytössä vanhat pistevastaanottimet. Sitten itse asemalla on joukko Philips'in liikennevastaanottimia, on Siemens'in vastaanotin kuin myös Eddystone. Tuo 1967 kHz:n taajuus on vain pahoin "Consolin terrorisoima". Sitä se on ollut jo vuosia ja varsinkin pimeänä aikana kovin korvalle käypää. Nyt, kun tuo SSB-vastaanotin on päällä, niin vinkuna on korvia vihlovaa. Pakko pienentää gainia. Silloin taas heikohko asema saattaa jäädä kuulematta. Varsinkin paikalliset troolarit käyttäessään MF:ää (nykyisin niillä on jo VHF) valittivat asiaa. Heitä kehoitettiin käyttämään 2182 kHz:n taajuutta kutsumiseen, ellei Kotka-Radio muutamien 1967:llä suoritettujen kutsujen jälkeen vastaa. Ja asia auttoi, QSO syntyi. — Niin että vastausta vaille jääneet: Käyttäkää 2182 kHz! On ollut havaittavissa myös määrättyjä alueita, joista ei MF:llä tahdo saada yhteyttä. Jokin aika sitten Pli:n toimesta suoritettiin kenttävoimakkuusmittauksia Suomenlahdella, mutta tätä kirjoitettaessa ei tuloksia ole käytettävissä.

Puheliikenteen painopiste on siirtynyt VHF:lle. Kotka-Radiolla on käytössä kanavat 27, 25, 23 sekä 16 ja 14. Kaikilla näillä, paitsi kanava 14, on asemalla jatkuva kovaääniskuuntelu. Vaalimaalla on kanavat 23, 24, 16 ja 14 sekä Nuijamaalla kanavat 16 ja 14. Vaalimaa sekä Nuijamaa ohjataan Kotka-Radiosta käsin niin, että kanaville 16 ja 23

→

on jatkuva kuuntelu ja muita käytetään tarpeen vaatiessa. Kanava 24 on Saimaan alueen kutsukanava maista laivalle, sitä ei siis laiva voi käyttää Kotka-Radion kutsumiseen. Kanavat 27 ja 25 ovat Kotkassa. Kanava 25 oli aiemmin valtion puhelinkeskuksessa, mutta laitteiden uusinnan yhteydessä käyttö siirrettiin radioasemalle. Pientä oikuttelua on saattanut sisäänajovaiheessa sattua, mutta suurin piirtein moitteettomasti ovat toimineet. Asemalle on luvassa uusi ohjaus/päivystyspöytä lähitulevaisuudessa. Kuinka "näppärä-nappulainen" apulainen päivystäjälle siitä tulee, nähdään sitten aikanaan. Tällä hetkellä ja näillä nappuloilla voidaan samanaikaisesti välittää 4 puhelua; 23:lla, 25:llä, 27:llä ja MF:llä, jos on "noppee kerkiämään". Linjat ja namikat riittävät, mutta kun se on yhden miehen hommaa, niin kädet eivät aina riitä

pitelemään neljää eri luuria, joten ei pidä laivassakaan heti hermostua, jos ei saa aivan "silmänräpäyksellistä" vastausta, kutsu kyllä täällä kirjataan heti. VHF:n kaikilla kanavilla on kyllä merkkivalot ja ne syttyvät heti, tai melkein heti, tangenttia laivassa painettaessa ja jäävät palamaan ja muistuttamaan, että kanavalla on joku käynyt. Kyllähän niihin pelkkiin painalluksiinkin vastaillaan mutta on parempi käyttää myös ääntään. Sieltä aina löytyy niitä painelijoita, jotka eivät tule kuitenkaan ääneen, vaikka vastataankin. Sitten vielä määrättyillä keleillä tulee signaali kaukaakin ja sytyttelee noita merkkivaloja ja taas päivystäjä vastailee — turhaan. Siispä, Kotkassa on koväänispäivystys, niin että sano vain reilusti: KO...KO...KOTKARA-DIO!

Esko Heino

CHARLIE ROMEO

Courrier des marins
Seamen's Mail

Talvisen kahden ja puolen kuukauden vuoroloman keskeytti kolmen viikon kokemus rannikko- ja Itämeren liikenteestä.

Hieman yllättävää oli tänä aikana välitetty sanomamäärä, noin 70 kpl. Asema, jolta nämä välitettiin, on parin vuoden ikäinen, nelisen vuotta vanhemmalla tienataan vakituinen toimeentulo.

Myönteiset erot pistivät silmään ensimmäisenä. Lähettimessä oli syntesaattori, talon puolesta automaattivain ja varavastaanottimena Drake RR-1, joka on aivan eri luok-

kaa kuin Eddystone -niminen lelu.

Päävastaanotin oli ITT Mackay Marine "snurra", josta pidän erityisesti nopeakäyttöisyyden ja 400 Hz sähkötyskaistaleveyden takia.

Lieneekö luonteessa vikaa, kun puutteitakin löytyi heti. Tilan puutteessa oli päälähetin asennettu naamataulu samaan suuntaan kuin muutkin radiolaitteet, joten sen virittämistä varten oli noustava virkapallilta ja suoritettava operaatio seisoltaan, joka Itämeren aaltojen pyöryksessä on hankalaa. Työsken-

neltäessä mittarit näkyivät huonosti, antennivirtamittari ei ollenkaan.

Rannikon jakeluun jääolosuhteissa suunnitellussa aluksessa ihmetytti, että käytössä on vain yksi VHF, käyttölaitteet sillalla, radioasemalla ja päällikön toimistossa. Käytännössä tämä merkitsi, että kun ULAA olisi tarvittu radioaseman tarpeisiin, se oli varattu sillalle jää- ja luotsiajon takia. Tärkeimmät simplex-kanavat kattava VHF-puhelin sillan käyttöön ja lisäksi käyttölaite

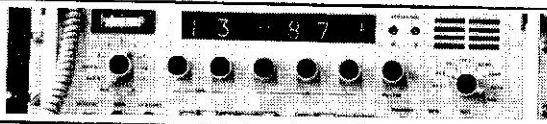
radioaseman laitteeseen ei luulisi olevan kallis ratkaisu ja lisäksi käyttövarmuutta.

Piiska-antennien eduista huolimatta toivoisin ettei long-wire antennia hylättäisi toisena antennina. Noki ja suolavesi haittaa piiskojen hankalasti puhdistettavissa eristimissä aivan eri lailla kuin long vaijerin eristinketjussa ja haitta on suurimmillaan juuri hankalissa olosuhteissa meren lyödessä yli.

Esko Espoosta

Tapio Jouppila

Keimolan kuulumisia

Kesällä OFJ:ssä on tarkoitus siirtyä rinnakkain nykyisen kuuntelusysteemin kanssa uuteen kutsusysteemiin. Uuden systeemin tiimoilta seuraavaa:

Kutsubandien päivystykseen on tarkoitus käyttää pisteaalto vastaanottimia, jotka kytetään automaattisesti päivystyskovaäänisiin, tahdissa lähettämiä morsella avaintavan laitteiston kanssa, joka taas puolestaan ilmoittaa lyhyesti esim.

"DE OFJ QSX 8 MHZ K..."

"DE OFJ QSX 12 MHZ K" jne.

Päivystäjä valitsee painonapein vuodenaikaan, auringonpilkutalanteeseen ja vuorokaudenaikaan sopivan määrän kuunneltavia bandeja, esim. talvella 8, 12 ja 16 MHz. Hakija kiertää näitä bandeja, ollen minuutin jokaisessa ja ilmoitus siitä mitä kuunnellaan menee siis ulos lähettimestä. Kun opr kuulee OFJ:tä kutsuttavan, hän saa nappia painamalla hakijan pysäytettyä jolloin avainnus lähettimiin kytkeytyy käsiavainnukselle ja merkkilamppu näyttää mikä bandi on kuuntelulla. Liikenteen hoitamisen jälkeen pannaan hakija jälleen pyörimään ja homma toistuu.

Hakujärjestelmän avainnus lähettimiin on tarkoitus tehdä sähköisin muistein, joten nykyisestä pitkästä paperisesta morsenauhasta päästään eroon, joskin vanhat laitteet säilytetään tulevaisuudessa käyttövalmiina. Toisella päivystyskovaäänisellä kuunnellaan kansainvälistä yhteiskutsubandia ja toisella kansallista kutsukanavaa.

On otaksuttavaa, että laivat ehtivät minuutin aikana yhdellä bandilla kutsua 2xOFJ de 2xlaivan kutsu plus qss info, ja ellei jo kutsutulla bandilla saa qsoa, niin voi mennä toiselle odottamaan kunnes OFJ muutaman minuutin (abt 1-3 mins) tulee kuuntelemaan sitä bandia.

Näin päivystäjänä on tullut huomioitua, että Suomelle myönnetty/annetut spot-jaksot (keskitaajuudet 4184,2 — 6276,3 — 8368,4 — 12552,6 — 16736,8 — 22240 — 25075 kHz) tuntuu tällä hetkellä hyviltä, tahtoo sanoa, ettei niillä ole pysyväisluonteisia häiriöitä.

Suomi oli vastustanut ns. spot-systeemiin siirtymistä ao. kokouksessa yhdessä Sveitsin

kanssa, hurraa!

Rauman opistolaiset 2 luokka kävi 2-3 henkilön ryhmissä hakemassa kokemusta täältä ja toivon mukaan myös saivat sitä. Näiden vierailujen yhteydessä tuli tietysti juteltua heidän murheistaan ja toivomuksistaan opiskelun suhteen. Yhtenä seikkana mainittakoon oppilaiden mahdollisuus harjoitella OIEI asemalla sekä ns. kuivaharjoittelu pommisuojaossa. Meikäläinen yhtyy oppilaiden mielipiteeseen, jotta jos opettaja hoitaa liikennöinnin OIEI:llä niin kovin vähäiseksi jää se mistä oppia pitäisi ottaa. Niinikään innostuneiden oppilaiden mielestä harjoittelumahdollisuus keskenään pommisuojaossa olisi toivottavaa, tuntienkin ulkopuolella.

Itse huomasin muinoin Lauttasaaressa, missä pelit olivat käytössä koko päivän ajan, tuollaisen keskenäänkusoilun olevan pelkästään hyödyksi. Ja jos niin hassusti käy, että OIEI:n uusi asema hajooa jolta kulta oppilaalta harjoitusvaiheessa, lienee se kuitenkin parempi kuin se, että he ensimmäisessä laivassaan ensimmäisen virittämisen aikana rikkovat vempheet, kun praktiikkaa ei ole.

Kun opetus Raumalla on sentään vielä alkuvaiheessa, olisi mielestäni hienoa pitää jonkinlaista paneelia opettajien ja oppilaiden välillä opetuksesta ja siitä, mitä parannus/järkeistämismahdollisuuksia on tai on jätetty käyttämättä, noin ajatellen tuleviakin polvia ammattikunnassamme. Onhan peruskoulukin nykyisin vapaampaa kuin silloin ennen, sano.

Asia ei tietenkään minulle kuulu, mutta omituiselta kannalta tuntuu se, että MEPA:n telexuutisten hinnoitusperuste olisi telexmaksu per käytettyjen lähettimien lukumäärä. Siis jos BC:llä lähetetään kahdella lähettimellä niin maksu on 2x telexmaksu. Eihän puheluissakaan, saati sanomissa etenkään, jotka annetaan joskus jopa 5:llä lähettimellä oteta 5x sanomamaksua. Ja että press on normaalisti 50 % halvempaa. Olen yrittänyt suhtautua em. asiaan huumoriperiaatteella, heh.

Kevät keikkuen tulevi, pääskynen ei sano päivääkään.

terv. Tapsa

Vahdin vaihtuessa

Suomen Radiosähköttäjiliiton Grand Old Man, toiminnanjohtaja Erkki A. Koivisto siirtyi pitkän päivätyönsä jälkeen eläkkeelle 1. 4. 1976 alkaen.

Oheassa toiminnanjohtaja Koiviston SR:n kevätkokouksessa 3. 4. pitämä "vahdinvaihtopuhe".

Syksyllä 1932 pyysi liiton silloinen puheenjohtaja Veijo Meklin minua asettumaan ehdokkaaksi liiton sihteeriksi seuraavassa, joulukuun 5 päivänä pidettävässä liiton vuosikokouksessa. Pitkän harkinnan jälkeen lupauduin ehdokkaaksi ja tulin valituksi. En silloin osannut aavistaa, että tästä tehtävästä olisi muodostunut yli 43 vuoden pituinen jakso.

Viime aikoina olen taas koettanut totuttua siihen tosiasiaan, että tähän kevätkokoukseen päättyy minun tehtäväni liiton toiminnanjohtajana. Nyt, kun tämä hetki on käsillä, täytyy tunnustaa, että hieman haikkealta tuntuu jättää nämä jo rakkaaksi käyneet työt, jotka tänä aikana niin monella eri tavalla ovat antaneet miellyttävää sisältöä ja jännitystä elämälleni. Kun olin itse perustamassa tätä liittoa ja kun olen joutunut näinkin pitkän ajan olemaan liiton asioiden kanssa tekemisissä, ei ole ihme, että olen ollut työhöni kiinnostunut ja että se on muodostunut minulle enemmän harrastuksenomaiseksi tehtäväksi kuin työksi. Toisaalta tuntuu tietenkin helpottavalta — ikäni huomioonottaen — vapautua siitä vastuusta, jota nämä tehtävät vaativat.

Lienee paikallaan tässä yhteydessä palauttaa mieleen eräitä mietteitä pitkän taipaleeni varrelta.

Kun vertaa liiton ja sen jäsenkunnan nykyistä asemaa siihen mitä se oli vielä kaksikymmentä- ja kolmekymmentäluvulla, niin täytyy todeta, että kehitys on ollut valtavaa. Ne muutokset jotka tänä aikana ovat tapahtuneet, ovat vaatineet paljon työtä ja neuvotteluja. Miten vaikeaa on ollut saada parannuksia aikaan osoittaa sekin, että laivaradiosähköttäjien osalta on liitto joutunut antamaan kaikkiaan kymmenen lakkovaroitusta, joista neljässä tapauksessa on jouduttu lyhyeen työtaisteluun. Virkamiesjäsenten osalta annetuista kolmesta lakkovaroituksesta yksi johti rannikkoradioasemien ja jäänmurtajien radiosähköttäjien työtaisteluun. Tämä viimeinen, tänä vuonna annettu laivaradiosähköttäjää koskeva lakkovaroitus päättyi, kuten tunnettua, parhaillaan olevaan työtaisteluun.

Ensimmäinen kollektiivinen työehtosopimus

Suomen Laivanvarustajain Yhdistyksen kanssa allekirjoitettiin vasta vuonna 1941. Sittä aikaisemmin neuvotteli liitto työehtosopimuksista yksityisten varustamojen kanssa erikseen. Vielä kolmekymmentäluvun alkupuolella ei varustaja ollut kuitenkaan allekirjoittanut liiton minimipalkkavaatimusta, vaikkakin oli joutunut maksamaan sen mukaiset palkat radiosähköttäjilleen. Kun sitten neuvottelut aloitettiin hänen kanssaan, niin hän esitti ajatuksia, jotka kuvaavat senaikaista käsityskantoja. Hän nimittäin esitti, että radiosähköttäjien pitäisi, laivan ollessa satamassa, osallistua laivassa ruosteen hakkaamiseen ym. miehistölle kuuluviin tehtäviin. Pitkien neuvottelujen jälkeen hän kuitenkin allekirjoitti sopimuksen, johon ei tietenkään tullut mitään radiosähköttäjälle kuulumattomia tehtäviä. Toin tämän tapauksen esille juuri sen takia, että radiosähköttäjien asemaa ei maamme lainsäädännössä oltu lainkaan määritelty vielä silloin. Olihan Norjasakin vielä kaksikymmentäluvulla otettu radiosähköttäjiä laivoihin sekä matruusin että radiosähköttäjän tehtäviin. Tätä taustaa vastaan onkin ollut varsin merkityksellistä se, että liitolla on ollut oma edustajansa niissä toimikunnissa ja komiteoissa, joissa merimieslainsäädäntöä on uudistettu. Ensimmäinen virallisena mainintana vahvistettiin radiosähköttäjien päällystiasema maamme lainsäädännössä vuonna 1948 voimaantulleessa asuntoasetuksessa. Hyvin monet kaksikymmentä- ja kolmekymmentäluvulla toimineet radiosähköttäjät joutuivat käytännössä vaikeuksiin sen takia, että he kieltäytyivät heille kuulumattomista tehtävistä joita eräät senaikaiset päälliköt heille tyrkkyivät.

Valtaosan laivaradiosähköttäjistä ollessa aina matkoilla, on liiton hallitus joutunut melko itsenäisesti hoitamaan heidän asioitaan liitossa. Tämä on tapahtunut jo yksinomaan käytännöllisistä syistä, koska yhteydenpito matkoilla oleviin jäseniin on ollut aikaa vievää ja hankalaa. Niinpä laivajäsenet ovatkin tottuneet luottamaan siihen, että kyllä hallitus hoitelee asiat, kun jäsenet vaan huolehtivat hallituksen valitsemisesta. Yleensä ei liiton hallituksen jäsenen vaihdoksia ole ollut kovinkaan runsaasti siitä huolimatta, että hallituksen toimintakausi on vain yksi vuosi. Niinpä tämän 55 vuoden aikana liiton nykyinen puheenjohtaja on järjestyksessään vasta kahdeksas ja varapuheenjohtaja kahdeksastoista, ja näistäkin kolme on siirtynyt liiton puheenjohtajaksi. Vuoden 1975 loppuun mennessä on liiton hallituksen varsinaisiksi jäseniksi valittu vain 26 eri henkilöä ja varajäsenet mukaanluettuna on tänä aikana valittu hallitukseen yhteensä 49 eri henkilöä.

Aina vuoteen 1956 saakka jouduin hoita-

ERKKI A KOIVISTON RAHASTO

PST 579055-1

PL 104, 00151 HELSINKI 15

maan liiton asioita aivan yksinäni ja tehtäviini kuului silloin lisäksi vielä paikanvälitykset laivoihin. Ensimmäinen puolipäiväpuolainen saatiin toimistoon vasta 1956. Tänä aikana jouduin henkilökohtaisesti tutustumaan melkein jokaiseen liiton jäseneseen joko kirjeenvaihdon kautta tai heidän käydessään toimistossa.

Liiton sääntöjen mukaan päättävä valtaa liiton asioissa käyttää liiton kokoukset ja liiton hallintoa ja taloutta hoitaa liiton hallitus. Toiminnanjohtaja toteuttaa käytännössä hallituksen tekemät päätökset. Sinä aikana, kun olen ollut liiton toiminnanjohtajana, olen myös kuulunut liiton hallitukseen varsinaisena jäsenenä lukuunottamatta paria viime vuotta, jolloin olen ollut varajäsenenä. Toiminnanjohtajan tehtävieni hoitamisessa tämä hallituksen jäsenyys on antanut vieläkin suurempaa vastuuntunnetta, koska olen täten itse joutunut osallistumaan hallituksen tekemiin päätöksiin. Minulle on ollut erittäin mieltänsä todeta se hyvä yhteishenki, joka on vallinnut kaikissa niissä hallituksen kokouksissa joissa olen ollut mukana. Käytänkin tässä tilaisuutta hyväkseni ja esitän vilpittömät kiitokseni kaikille niille hallituksen jäsenille jotka minun aikani ovat olleet kanssani tekemässä jäsenkuntaamme koskevia, mitä moninaisimpia päätöksiä. Erikoisesti esitän kiitokseni kaikille niille liiton puheenjohtajille ja varapuheenjohtajille, joiden kanssa olen lisäksi joutunut neuvottelemaan hallituksen kokousten välisinä aikoinakin erilaisista jäseniä koskevista kysymyksistä.

Esitän lämpimät kiitokseni kaikille liiton jäsenille siitä erittäin hyvästä yhteistyöstä ja yhteishengestä, joka on tehnyt mahdolliseksi sen myönteisen kehityksen, jota liittomme ja

Erkki A. Koivisto. (Foto: Pentti Seppänen).

sen jäsenkunta on tänä aikana kokenut. Vaikkakaan en henkilökohtaisesti voi olla tyytyväinen aikaansaannoksiini kaikissa suhteissa, koska paljon sellaista on jäänyt tekemättä joka on ollut ohjelmassani, mutta jota en ajan puutteen takia ole ehtinyt suorittaa, niin olen kuitenkin iloinen siitä valtavasta kehityksestä ammattikunnassamme, jota minulla on ollut ilo olla näin läheltä seuraamassa tänä aikana.

Toivon hartaasti, että se hyvä yhteishenki, joka jäsenkunnassamme on vallinnut liiton perustamisesta alkaen, edelleenkin jatkuu saumattomana ja että me kaikki kukin kohdaltamme työskentelemme yhteisen ammattikuntamme kehittämiseksi ja liittomme päämäärien saavuttamiseksi. Näissä merkeissä toivotan sekä liitolle että sen koko jäsenkunnalle parhainta menestystä ja tulevaisuutta. Luovuttaessani nyt tehtäväni liiton uudelle toiminnanjohtajalle Alf Karjalaiselle, toivottan hänelle parhainta onnea ja menestystä hänen tulevassa työssään.

Lopuksi haluan tässä yhteydessä esittää vielä vilpittömät kiitokseni pitkäaikaisesta ja miellyttävästä yhteistyöstä kaikille niille vi-rastoille, laitoksille, järjestöille ym. sekä lukuisille yksityisille henkilöille, joiden kanssa minulla on ollut ilo työskennellä tänä aikana mitä moninaisempien maamme merenkulkuun ja radioalaan liittyvien kysymysten parissa. □

**Vuokraa auto —
ehdit enemmän.**

Metallitalo, 688 055 ja 737 260
Lentokenttä, 821 201
Muualla maassa kaikki VW-
piirimyyjät.

Varaukset: 688 055 / 14

interRent
autovuokraamo

SR:n toimintaa ja tiedotuksia

1. 2.—31. 3. 1976

SR:n hallituksen kokouksia on pidetty helmikuun 9 ja 25 sekä maaliskuun 1, 9, 15 ja 29 päivänä 1976.

Työvoimaministeriö ilmoittaa 22. 1. lähettämässään kirjeessä rajoittavansa **Merialan työnvälitysasiain toimikunnan** toimikautta siten, että se päättyy vuoden 1976 lopussa. Päällystöjärjestöjen edustajana toimikunnassa on nyt varsinaisena jäsenenä Bertel Österlund, ensimmäisenä varajäsenenä Henricki Rislakki ja toisena varajäsenenä Taisto Repo.

Helmikuun 2—6 päivinä pidettiin Lontoossa **IMCO:n radioliikennettä käsittelevän alakomitean asettaman työryhmän kokous** jossa käsiteltiin radiosähköttäjien koulutusta ja pätevyystodistuksia. Asia jäi työryhmän kokouksessa vielä avoimeksi ja se otetaan käsiteltäväksi heinäkuun 19—23 päivinä 1976 pidettävässä IMCO:n radioalakomitean 16. kokouksessa.

Helmikuun 9 päivänä pidettiin Suomen Varustamoyhdistyksessä kokous, jossa käsiteltiin toimenpiteitä **merenkulkualan täydennys- ja jatkokoulutuksen** järjestämiseksi siten, että merenkulkijoilla olisi tilaisuus jatkokoulutuksen avulla saada pätevyys **hallinnollisella, taloudellisella ja juridisella alalla**. Näitä asioita käsiteltiin perusteellisemmin Turussa 3. 3. 1976 pidetyssä kokouksessa, jossa olivat edustettuina Turun kaupunki, Turun Yliopisto, Turun merenkulkuopisto, Suomen Varustamoyhdistys, Bore Oy, Ålands Redarförening, Suomen Merimies-Unioni, Suomen Laivanpäällystöliitto, Suomen Konepäällystöliitto, Opetusministeriö, Ammattikasvatushallitus ja Merimiespalvelutoimisto. Kokouksessa nimettiin suunnittelutyöryhmä kehittämään asiaa edelleen. Työryhmän tulee saada työnsä valmiiksi ensi syyskuun alkuun mennessä, jonka jälkeen kutsutaan Turun kaupungin puolesta jälleen koolle neuvottelukokous jatkotoimenpiteitä varten. SR:n edustajana oli Turun kokouksessa puheenjohtaja Heikki Santala.

Työturvallisuuskeskus järjesti maaliskuun 16—17 päivinä Aulangolla **seminaarin** Laivatyöturvallisuuslautakunnan (LTTL) ja Ah-tausalan työturvallisuusvaliokunnan (ATV) jäsenille. SR:n edustajana osallistui seminaariin järjestösihteeri Bertel Österlund.

Poliisin keskusradioasemien radiosähköttäjät, jotka aikaisemmin ovat kuuluneet Liik-kuvan poliisin alaisuuteen, ovat 1. 3. 1976 al-

kaen siirretty paikallispoliisin alaisuuteen. Siirto ei aiheuta muutoksia enempää palkkauksissa kuin työolosuhteissakaan.

Helmikuun 24 päivänä päivätyssä yhteisessä kirjeessä Työvoimaministeriölle kiinnittivät merenkulkijajärjestöt Työvoimaministerin huomiota **Helsingin merimiesvälityksen henkilökuntavajaukseen, merenkulkualan työvoima-asioiden suunnittelu- ja tietojärjestelmään sekä merialan työnvälitysasiain toimikunnan toimikauden pituuteen**.

Helmikuun 24 päivänä jättivät merenkulkijajärjestöjen ja varustamoyhdistysten edustajat yhteisellä lähetystökäynnillä opetusministeri Kivistölle kirjeen, jossa kiinnitettiin huomiota **Ammattikasvatushallituksen organisaation uudistamista** koskevaan esitykseen, jonka mukaan merenkulkuopetuksen toimisto lakkautettaisiin ja sen tehtävät liitettäisiin kauppaopetuksen osaston yhteyteen. Tämän johdosta esitettiin Opetusministeriölle, että merenkulkuopetuksen toimisto on säilytettävä ammattikasvatushallituksen organisaatiossa edelleenkin itsenäisenä toimistona sen toimintaa edelleen kehittäen. Mikäli kuitenkin tämä ei valtionhallinnollisista uudelleen järjestelyistä johtuen kävisi päinsä, olisi merenkulkuopetuksen toimisto muutettava merenkulku- ja liikenneopetuksen osastoksi, jonka päällikkönä olisi henkilö jolla olisi riittävä merenkulullinen erikoiskoulutus ja käytännön kokemus.

Sen johdosta, että levottomuudet Beirutissa ja Angolassa ovat jo loppuneet, varustamoyhdistykset **irtisanoivat Beirutia ja Angolaa koskevat sodanvaaralisasopimukset** päättyviksi 12. 3. 1976.

Maaliskuun 9 päivänä jätettiin **Valtioneuvostolle merenkulkijajärjestöjen yhteinen kirje**, jossa todettiin, että Verohallituksen vahvistamien uusien **1. 4. 1976 voimaantulevien verotaulukoiden mukaan merenkulkijat joutuisivat suhteellisesti enemmän verotetuiksi kuin muut kansalaiset**. Tämän johdosta esitettiin, että Valtioneuvosto ryhtyisi pikaisesti lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin merenkulkijoita uhkaavan veroväärityksen oikaisemiseksi joko siten, että 1. 4. voimaan tuleviksi tarkoitetut verotaulukot kumotaan ja edelleenkin sovelletaan nykyisiä taulukointa, tai niin, että uudet verotaulukot tarkistetaan. Asiassa kävi merenkulkijajärjestöjen yhteinen lähetystö vielä 19. 3. pääministeri Martti Miettusen luona selostamassa kysymystä. Hän suhtautui esitykseen myönteisesti.

ti. SR:n edustajana oli mukana toiminnanjohtaja Koivisto.

MYTE-järjestöt lähettivät 10. 2. yhteisen kirjeen Merenkulkuhallitukselle, jossa ilmoitettiin, että merenkulkijajärjestöt kannattavat lääkärintodistuksen voimassaoloajan pidentämistä nykyisestä kahdesta kuukaudesta neljään kuukauteen.

Urholuokan jäänmurtajan Sisun valmistuttua viime tammikuun lopulla, lahjoittivat merenkulkijajärjestöt laivan koulutustarkoituksiin varattuun luentosaliin ryijyn.

Mainittakoon, että 11. 3. Kööpenhaminassa pidetyssä Pohjoismaisessa Laivanpäälystökongressissa hyväksyttiin julkilausuma, jossa annettiin täysi tuki suomalaisille merenkulkijoille heidän taistelussaan parempien olosuhteiden puolesta.

Maaliskuun 17 päivänä olivat Kotkan, Rauman ja Turun merenkulkuoppilaitosten oppilaat myötätuntolokossa vauhdittaakseen merenkulkijajärjestöjen työehtosopimusneuvotteluja. Esitämme SR:n puolesta kiitokset tästä merkittävästä solidaarisuustoimenpiteestä.

Virkaehtosopimusneuvottelut

Tammikuun 26 päivänä 1976 aloitettiin virkaehtosopimusneuvottelut jäänmurtajien radiosähköttäjien osalta Valtion työmarkkinailaitoksen kanssa. Neuvotteluja jatkettiin 10. 2. jolloin todettiin, ettei neuvotteluissa voida päästä lopullisiin tuloksiin ennenkuin merenkulkijoiden työehtosopimusneuvottelut ovat päättyneet.

11. 2. neuvottelivat liiton edustajat asiasta Virkamiesliiton puheenjohtajan kanssa, jolloin hän ilmoitti pitävänsä todennäköisenä, että kuoppakorotukset siirtyvät ensi syksyyn. Tällöin jätettiin VL:n puheenjohtajalle TVK-Ville osoitettu kirje, jossa pyydettiin liitolle työtaistelulupaa 1. 3. alkaen, ellei jäänmurtajien radiosähköttäjien palkkauskysymyksessä sitä ennen ole päästy tyydyttävään tulokseen.

20. 2. ilmoitti TVK-V kielteisen kantansa SR:n työtaistelulupapyyntöön, koska virkaehtosopimus oli jo 16. 2. allekirjoitettu.

Kysymys on edelleen avoin.

Helmikuussa rannikkoradioasemilla suoritetuissa luottamusmiessivaleissa valittiin luottamusmiehiksi toimikaudeksi 1. 3. 1976—28. 2. 1978 seuraavat:

Helsinki Radio

päälouottamusmies	Erkki Heikkinen
varapäälouottamusmies	Risto Rantala
luottamusmies	Aarne Keisteri
varaluottamusmies	Aimo Rautasalo

Kotka Radio

luottamusmies	Veikko Pulkkanen
varaluottamusmies	Reino Tuominen

Hanko Radio

luottamusmies	Kauko Kurki
varaluottamusmies	Pekka Timola

Mariehamn Radio

luottamusmies	Harry Blomqvist
varaluottamusmies	Seppo Munter

Vaasa Radio

luottamusmies	Lasse Holm
varaluottamusmies	Erkki Suikki

Maaliskuun aikana poliisiradioasemilla suoritetuissa luottamusmiessivaleissa tulivat valituiksi toimikaudeksi 1. 4. 1976—31. 3. 1977 seuraavat:

Rovaniemi

luottamusmies	Markku Lehtikainen
varaluottamusmies	Jouni Sadinmäki

Oulu

luottamusmies	Aarne Makkonen
varaluottamusmies	Seppo Nieminen

Jyväskylä

luottamusmies	Keijo Pimiä
varaluottamusmies	Pekka Ruohonen

Vaasa

luottamusmies	Aatto Häkkinen
varaluottamusmies	Hugo Leppälä

Kuopio

luottamusmies	Veikko Leskinen
varaluottamusmies	Arvo Matilainen

Turku

luottamusmies	Martti Siponen
varaluottamusmies	Aarne Rantala

Tampere

luottamusmies	Jaakko Aaltonen
varaluottamusmies	Ukko Ranta-Aho

Mikkeli

luottamusmies	Antero Orva
varaluottamusmies	Veikko Väänänen

Kotka

luottamusmies	Irma Haikonen
---------------	---------------

Joensuu

luottamusmies	Jorma Nevalainen
---------------	------------------

Työehtosopimusneuvottelut

Työehtosopimusneuvotteluja, jotka aloitettiin 19. 12. 1975, on jatkettu tammi-, helmikuussa. Merenkulkijajärjestöt ovat neuvottelleet yhdessä varustamoyhdistysten kanssa ja lisäksi on käyty liittokohtaisia neuvotteluja. Helmikuun 18 päivänä 1976 merenkulkijajärjestöt totesivat, ettei riittäviä edellytyksiä ollut pitempiäaikaisten sopimusten aikaansaamiseksi, joten neuvotteluja päätettiin jatkaa 1-vuotisen sopimuksen pohjalta rinnan liittokohtaisten neuvottelujen kanssa. Kun neuvottelut eivät kuitenkaan edistyneet, esittivät merenkulkijajärjestöt 20. 2. yhteisen täsmennetyn esityksen ja pyysivät työnantajapuolen vastausta siihen 23. 2. mennessä. Saatua vastaus käsiteltiin MYTE:ssä 24. 2., jolloin todettiin, ettei suurten näkemyserojen vuoksi kannata enää jatkaa neuvotteluja.

Käsiteltyään asiaa SR:n hallitus totesi, ettei tähänastisissa yhteisissä neuvotteluissa enempää kuin liittokohtaisissa neuvotteluissa ole päästy tyydyttävään tulokseen. Tä-

→

män johdosta päätti hallitus yksimielisesti ilmoittaa valtakunnansovittelijalle, Suomen Varustamoyhdistykselle ja Ålands Rederföreningille, että ellei työehtosopimusneuvotteluissa päästä 15. 3. 1976 tyydyttävään ratkaisuun, aloittavat Suomen satamissa tällöin olevien kauppalaivojen radiosähkötäjät työnseisauksen. Vastaavanlaisen päätöksen tekivät myös toisten merenkulkijajärjestöjen päättävät elimet. Työnseisauksia koskevan kirjeen lähetti liitto valtakunnansovittelijalle sekä varustamoyhdistyksille 1. 3.

Neuvottelut valtakunnansovittelijan puheenjohtajalla aloitettiin 2. 3. Niitä on jatkettu 8. 3. ja 10. 3. Viimeksimainitussa tilaisuudessa valtakunnansovittelija jätti järjestöille Sosiaali- ja terveysministeriön kirjeen, jonka mukaan Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoitti siirtäneensä liiton 15. 3. 1976 kello 12.00 alkavan työnseisauksen alkamisajankohdan neljällätoista vuorokaudella työriitojen sovittelusta annetun lain 8 §:n nojalla, ajan varaamiseksi sovittelua varten ja ottaen huomioon, että aiottu työnseisaus kohdistuisi työalan laadun puolesta yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin. Työnseisauksen alkamisajankohta siirtyi siis täten 29. 3. kello 12.00. Tieto tästä lähetettiin sekä SR:n omalla että myös MYTE:n yhteisellä tiedotteella merenkulkijoille.

11. 3. pidettiin valtakunnansovittelijan luona SR:n liittokohtainen neuvottelutilaisuus ja 19. 3. oli jälleen yhteinen neuvottelu.

29. 3. aamulla valtakunnansovittelija antoi osapuolille sovintoesityksen, jonka konepäällystöliitto olisi hyväksynyt sellaisenaan, SR ja Merimies-Unioni olisivat hyväksyneet pienin tarkennuksin, mutta jonka Laivanpäällystöliitto hylkäsi suoralta kädeltä. Koska työnantajapuoli oli asettanut oman hyväksymisensä ehdoksi sen, että kaikki työntekijäjärjestöt hyväksyvät sovintoesityksen, ei sovintoon siis päästy ja lakko alkoi 29. 3. kello 12.00.

Kun siirryn huhtikuun alussa 1976 eläkkeelle, niin tämänkertainen "SR:n toimintaa ja tiedotuksia" jää minun osaltani viimeiseksi. Näin ollen lienee paikallaan mainita, että tämän palstan toimittaminen alkoi SR:n ja Suomen Radioamatööriliiton yhteisesti julkaisemassa äänenkannattajassa Radio OH:ssa sen tammi-helmikuun numerossa 1 vuonna 1944. Linaan siitä tähän sen ensimmäisen kappaleen, josta käy selville perustelut tällaisen palstan julkaisemiselle:

"SR:n toimintaa.

Koska jäsenet ovat tähän saakka saaneet liiton toiminnasta tarkempia tietoja pääasiassa vain vuosittain julkaistusta toimintakertomuksesta, aloitamme tästä Radio OH:n numerosta alkaen julkaista ylläolevan otsikon alla erikoista "katsausta" tärkeimmistä liiton toiminnan yhteydessä olevista tapahtu-

mista ja asioista."

Kuten tunnettua, liiton äänenkannattajana oli vuosina 1932—1949 mainittu Radio OH. Radiosähkötäjä-lehdessä on tätä palstaa toimitettu vuodesta 1950 alkaen säännöllisesti aina tähän saakka. Otsikon nimi muuttui Radiosähkötäjän numerosta 2/55 alkaen nykyiseen muotoonsa: "SR:n toimintaa ja tiedotuksia."

Vaikkakin tämän palstan aineisto on tilanpuutteen vuoksi ollut pakko rajoittaa koskemaan vain eräitä tärkeimpiä toimintoja ja tapahtumia liitossa, toivon, että arvoisat lukijani ovat kuitenkin niistä voineet saada jonkinlaisen kokonaiskuvan liiton monipuolisesta toiminnasta.

Kiittäen tähänastisesta hyvästä yhteistyöstä, toivotan kaikille tämän palstan lukijoille edelleenkin kiinnostusta paneutua yhteisiin asioihimme ja hyvää yhteishenkeä kaikissa omaa ammattikuntaamme ja liittoamme koskevissa asioissa.

Utdrag ur SR:s verksamhet och meddelanden 1. 2—31. 3. 1976

Förbundets styrelse har sammanträtt den 9 och 25 februari samt den 1, 9, 15 och 29 mars.

Den 2—6 februari hölls i London i IMCO:s regi ett möte vid vilket radiotelegrafistutbildningen och certifikatens giltighetstid behandlades. Frågorna kommer upp på nytt vid IMCO:s Sub-Committee on radiocommunications möte i London den 19—23. 7. 1978.

Med anledning av att omligheterna i Beirut (!) och Angola har upphört, uppsade redarföreningarna krigsriskstilläggsavtalen för Beirut och Angola att upphöra den 12. 3.

Den 9 mars överlämnade sjöfararorganisationerna till statsrådet en gemensam skrivelse, i vilken påpekades att sjöfararna enligt de den 1. 4. 1976 ikraftträdande nya skattetabellerna kommer att beskattas strängare än övriga medborgare. I skrivelsen föreslogs att de gamla skattetabellerna skulle användas tills vidare, eller om det inte gick för sig, att de nya skattetabellerna skulle revideras. En delegation från sjöfararorganisationerna besökte den 19. 3. statsminister Miettunen för att framlägga organisationernas syn på saken. Statsministern lovade att saken skall undersökas. SR representerades av verksamhetsledare Koivisto.

Kollektivavtalsunderhandlingarna

Kollektivavtalsunderhandlingarna som inleddes den 19. 12. 1975 har pågått i januari, februari och mars. Organisationerna har underhandlat med redarföreningarna både gemensamt och skilt för sig. Den 18 februari konstaterade arbetstagarparten att förutsättningar för fortsatta underhandlingar om ett flerårigt avtal inte fanns. Därefter inleddes underhandlingar om ett 1-årigt avtal. När